

**Projev Markéty Pekarové Adamové,
předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
27. ledna 2023**

Vážení pamětníci, vážený pane předsedo Senátu, vážení členové diplomatického sboru, vzácní hosté, milé kolegyně a kolegové, dámy a pánové,

přesně po roce se v tento významný den opět setkáváme ve zdejších působivých prostorách u příležitosti pietního připomenutí památky obětí holocaustu. Velice si vážím Vašeho pozvání, jakož i toho, že k Vám mohu i letos krátce promluvit.

Nevýslovné hrůzy holocaustu skutečně nemají v našich dějinách obdoby. Nenávistné zárodky, které mu poskytly živnou půdu a ze kterých v celé své obludnosti ve 20. století vyklíčil, mají ovšem původ podstatně hlubší. Vycházejí z pocitu nadřazenosti snoubícího se s arogancí, závistí, krutostí a zlou vůlí. Jde v zásadě o starozákonní příběh Kaina a Ábela, který v různých obměnách a proporcích provází lidstvo od nepaměti a vine se napříč staletími, světovými kulturami i náboženskými vyznáními. Zřetelnými projevy těchto krajně negativních tendencí jsme bohužel očitými svědky i v dnešní době.

Naštěstí ale známe i jiné příběhy. Příběhy lidí, kteří se dobrovolně a vědomě postavili zlu a bezpráví. Příběhy lidí, kteří učinili správnou věc v momentě, kdy je jejich základní instinkt nabádal udělat pravý opak. Setkáváme se tedy dnes také pro to, abychom společně s úctou vzdali hold všem, kteří si i v nejtemnějších hodinách naší novodobé historie dokázali uchovat svou lidskost. Všem, kteří navzdory obtížně představitelným protivenstvím pomáhali druhým v nouzi a usilovali o jejich záchranu.

V této souvislosti je také vhodné připomenout si slova Václava Havla: „*Všechny důležité děje reálného světa – krásné i obludné – mají vždycky svou předeheru ve sféře slov.*“ Na slovech tedy skutečně záleží. Je proto nutné zacházet s nimi nanejvýš odpovědně a nevyvolávat ve společnosti veřejnými vyjádřeními strach a frustraci. Ty totiž nikdy nevedly (a ani nevedou) k ničemu dobrému.

V neposlední řadě se dnes setkáváme, abychom vyjádřili morální podporu těm, kteří svou soustavnou prací dlouhodobě pomáhají předcházet zločinům proti lidskosti a zasazují se proti ztrátě naší historické paměti.

Loni v listopadu jsem v den výročí takzvané Křišťálové noci osobně navštívila areál někdejších nacistických vyhlazovacích táborů v polské Osvětimi. Byl to pro mě mimořádně silný zážitek. Vybavila se mi tam památná slova spisovatele Arnošta Lustiga. Ten v jednom rozhovoru řekl, že člověk, který byl v Osvětimi vězněn a který se – náhodou či snad štěstím – dostal ven, si až do konce života ponese Osvětim v sobě a už nikdy se jí nezbaví. Jedním z takových lidí je i zde

přítomná paní Dita Krausová, která svým očitým svědectvím pomáhá uchovat historickou paměť i pro další generace. Děkuji Vám za to, vážená paní Krausová.

Za záslužnou práci srdečně děkuji rovněž členům Federace židovských obcí v České republice v čele se svým předsedou Petrem Papouškem. Vám všem pak děkuji za věnovanou pozornost a přeji jen vše dobré.